

Small shoes, big steps.

Kind-inclusie voor een
duurzame wereld

JAARPLAN 2019-2021

MISSING CHAPTER

A

MISSING CHAPTER

A

Visie

Door kinderen structureel en op een gelijkwaardige manier te betrekken bij beslissingen die hun leven aangaan, worden er betere en duurzamere besluiten genomen.

Missie

Onze missie is dat het normaal wordt dat kinderen als gelijkwaardige gesprekspartner meedenken met besluiten die hun leven aangaan.

Small shoes, big steps.

Kind-inclusie voor een duurzame wereld

JAARPLAN 2019-2021

Op 20 november presenteerde de Nationale Raad van Kinderen haar bevindingen aan vicepremier Hugo de Jonge van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Leeswijzer

Over dit jaarplan

Wij faciliteren niet-vrijblijvende en gelijkwaardige dialoog tussen kinderen en besluitvormers. Samen komen ze tot nieuwe inzichten en starten ze maatschappelijke bewegingen. Daarom verdelen we onze activiteiten in twee strategische pilaren die nauw met elkaar verbonden zijn: inzicht en actie.

In dit jaarplan nemen we je mee op reis. We staan stil bij waar we vandaag komen en we delen onze droom voor 2025. En dit jaarplan gaat vooral over wat we in 2019 gaan doen om onze droom uiteindelijk te realiseren: dat het normaal is dat de inzichten van kinderen alle beslissingen voeden die over hun leven en de toekomst gaan. Zo worden beslissingen creatiever en genomen vanuit de perspectieven van mensen, niet systemen. Dankzij oprechte co-creatie maken kinderen en volwassenen de wereld van morgen samen.

Veel leesplezier!

*"Liever een koude Noordpool
dan een warme douche"
Fien (10 jaar)*

Oorsprong	2009 – 2014	2015 – 2017
Onze oorsprong ligt in het nieuwsgierige wezentje Mr Finney. Dit is het hoofd karakter in de 3 gelijknamige boeken van Laurentien van Oranje en Sieb Posthuma (1960-2014). Mr Finney ontdekt de wereld door vragen te stellen. Kinderen en volwassenen gaan aan de hand van de boeken in gesprek over duurzaamheid, waarbij ook kinderen volwassenen aan het denken zetten. In 2009 verscheen <i>Mr Finney en de wereld op zijn kop</i> , in 2011 volgde <i>Mr Finney en de andere kant van het water</i> en in 2013 <i>Mr Finney en het raadsel in de bomen</i> . De boeken zijn in negen landen vertaald.	We starten vanuit de overtuiging dat volwassenen hulp nodig hebben, zeker op het gebied van duurzaamheid. Kinderen denken vrij en vragen vaak 'waarom'. Daarom ontwikkelen we samen met kinderen en bestuurders de dialoogaanpak van Raad van Kinderen. Het is de wereld op z'n kop: volwassenen delen strategische hulpvragen; kinderen verrassende inzichten en oplossingen. Na de eerste 10 scholen en bedrijven volgen er steeds meer. Ons eerste actieprogramma WaterSpaarders, begint, met kinderen als <i>change agents</i> voor energiebesparing binnen hun gezin. Door met heel veel verschillende kinderen en volwassenen samen te werken, leren we steeds meer over wat het vraagt om kinderen echt serieus te nemen.	Onze programma's groeien. We trainen dialoogleiders en we maken de impact van kind-inclusie zichtbaar via acties, publicaties en evenementen, zoals de Raad van Kinderen Awards, WaterSpaarders, Deal van 5 Miljard. Samen met kinderen komen nieuwe Initiatieven tot stand: Wij Denken Mee, Raad van Kinderen gemeenteaanpak, GoDo over gezondheid. We voelen ons in onze missie gesterkt dankzij de groeiende groep bestuurders en meer dan honderd toonaangevende partners en ambassadeurs en honderdduizenden kinderen.

2019

De beweging van kwalitatieve kind-inclusie groeit. De concrete uitkomsten uit de samenwerking tussen bestuurders en kinderen als ook acties van kinderen zelf maken we zichtbaar. We blijven aanjagen, vertalen en groter denken, en we helpen organisaties om juist ook zelfstandig aan de slag te gaan met de adviezen van kinderen. Want vrijblijvendheid, daar zijn we niet van. En samen met kinderen én besluitvormers starten we bewegingen met groot bereik rondom complexe maatschappelijke vraagstukken zoals gezond leven (GoDo), energiebesparing (Eventuriers, B'tje) en armoedebestrijding (Alliantie Kinderarmoede).

Onze droom voor 2025

Het serieus nemen van kinderen als gelijkwaardige gesprekspartners is niet langer bijzonder, het is normaal. We maken het verschil op allerlei terreinen: door de inzichten van kinderen worden besluiten meer toekomstgericht. Kinderen zijn de aanjagers van positieve gedragsverandering binnen gezinnen (gezondheidskeuzes, energiebesparing) en creëren nieuwe oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken zoals armoedebestrijding. We hopen op een dag als Missing Chapter overbodig te zijn. Als dat nog een brug te ver is, zijn we nu in ieder geval al veel stappen verder. Onze rol is veranderd en in lijn met wat nodig is om onze droom te realiseren.

Inhoud

1. Voorwoord	10
2. Partners	12
3. Dialoogleiders en ambassadeurs	14
4. Gedachtegoed	16
5. Werkwijze	18
Adviseren - Raad van Kinderen	18
Raad van Kinderen	20
Nationale Raad van Kinderen	22
KidsKracht	24
WaterSpaarders	26
GoDo	28
Evonturiers	30
Partners aan het woord	32
6. Droom en plan	36
Ambitie 2019-2021	36
7. Organisatie & medewerkers	40
Fact & figures	42
Visual Raad van Kinderen op Bonaire	44
Missing Chapter Foundation en Young Crowds	46

*De wereld van morgen
maken we samen. Vandaag.*

Voorwoord

Anno 2019 zou je kunnen zeggen dat het niet langer uitzonderlijk is dat kinderen betrokken zijn bij maatschappelijke ontwikkelingen en besluiten die belangrijk zijn in hun leven. Kijk bijvoorbeeld naar de duizenden kinderen en jongeren die overal ter wereld in actie zijn gekomen voor het klimaat. Of naar het Kindervragenuur dat in 2018 voor het eerst plaatsvond in de Tweede Kamer, waarbij kinderen in gesprek gingen met de minister-president en het kabinet. Kortom, het gebeurt steeds vaker dat kinderen worden betrokken als serieuze gesprekspartners en het besef dat de ideeën van kinderen onmisbaar zijn om maatschappelijke vraagstukken op te lossen groeit.

Maar normaal is het nog niet. Daar willen wij verandering in brengen. We brengen de opgewekte en frisse blik van kinderen samen met de realiteit van alledag, besluitvorming en beleid. Samen met duizenden kinderen en honderden partners werken we er hard aan een droom werkelijkheid te maken: dat het normaal is dat kinderen meedenken over besluiten die hun leven aangaan. En dat dit niet vrijblijvend is, maar om commitment en verantwoordelijkheid vraagt van volwassenen.

We bestaan om op grote schaal te realiseren wat Lise (11) zo mooi zegt: 'Ik vind het heel leuk dat wij zelf advies mogen geven aan volwassenen. Zij luisteren normaal gesproken niet heel goed naar ons, ze vinden ons vaak te jong. Volwassenen denken niet altijd aan kinderen bij het maken van nieuwe plannen. Maar wij hebben ook onze mening. En die doet ertoe.'

In december 2019 bestaat Missing Chapter tien jaar. Dit gaan we in 2020 vieren door vooruit te kijken en samen met heel veel anderen échte kind-inclusie onder de aandacht brengen en invulling te geven. We streven ernaar dat 'niet langer uitzonderlijk' voortaan 'het nieuwe normaal' wordt. In de afgelopen tien jaar ontwikkelden we een methode voor dialoog tussen kinderen en bestuurders, en hebben we verschillende initiatieven, waaronder de Raad van Kinderen, opgestart om kind-inclusie in de praktijk te brengen. Op basis van de lessen en successen van de Raad van Kinderen ontwikkelden we ook actieprogramma's waarbij kinderen niet alleen adviseurs maar ook *change agents* zijn in de samenleving.

Onze ambitie is om deze groeiende beweging rondom kind-inclusie verder uit te breiden en te zorgen dat steeds meer organisaties en besluitvormers aan de slag gaan met het betrekken van kinderen. Dit doen wij in het gehele Koninkrijk, dus ook in de Cariben werken we met gewaardeerde partners om kinderen en volwassenen te ondersteunen in dit proces van emancipatie.

En we willen nog veel meer kinderen ondersteunen om hun ideeën en adviezen in te brengen in het publieke debat en bij belangrijke vraagstukken, zoals we in 2018 bijvoorbeeld deden met de Klimaattafels en het Preventieakkoord. Ook willen we sterker benadrukken dat luisteren naar kinderen niet vrijblijvend is. Een mooi voorbeeld hiervan is de Alliantie Kinderarmoede in 2019. Dit is het vervolg van de pilot waarin vijf gemeenten zich lieten adviseren op het gebied van (kinder)armoede door een Raad van Kinderen. Kinderen en ouders blijven meedenken, en alliantie brengt publieke en private organisaties samen die structureel aan de slag gaan met adviezen. En op SDG-doelen zoals klimaat, gezondheid en armoede willen we samen met kinderen grote maatschappelijke bewegingen creëren, waarbinnen zij zichtbaar de aanjagers zijn van een positieve maatschappelijke verandering.

Ook willen we het gedachtegoed van kind-inclusie en kind-emancipatie nog steviger verbinden aan de doelstellingen van het onderwijs. De samenwerking met uitgeverij/ontwerpstudio Young Crowds speelt hierin een belangrijke rol. Sinds juli 2018 is Young Crowds onderdeel van Missing Chapter Foundation met behoud van haar eigen identiteit. Samen zetten we

ons ervoor in om kinderen al op jonge leeftijd kennis te laten maken met maatschappelijke vraagstukken via kwalitatieve educatieve programma's en activiteiten. Wij ondersteunen kinderen dagelijks via deze programma's om een aanjager te zijn voor gedragsverandering in hun eigen gezin en directe omgeving.

Een wereld waarin kind-inclusie het nieuwe normaal is, bereiken we alleen samen met anderen. We zijn ontstaan vanuit verbinding en blijven dat doen. We voelen ons gesterkt door het geweldige netwerk van kinderen, scholen en bestuurders in publieke en private sectoren die serieus bezig zijn met kind-inclusie. Zij zijn de beweging van kind-inclusie en we gaan deze unieke combinatie van individuen en organisaties nog actiever met elkaar verbinden.

Met veel plezier delen we hierbij ons strategisch plan voor de komende jaren waarin we onze ambities, doelen en activiteiten beschrijven. Wij hopen dat het jong en oud aan het denken zet en aanzet tot actie.

Heel veel dank aan alle kinderen, partners, ambassadeurs, volgers, vrijwilligers, financiële ondersteuners en anderen voor de mooie samenwerking tot nu toe. We zijn trots op wat we met elkaar hebben bereikt en zien uit naar de komende jaren!

Marloes van der Have
Directeur

Laurentien van Oranje
Oprichter en directeur

Partners

Tallose getalenteerde mensen en gedreven organisaties maken ons werk mogelijk. We werken samen met honderdduizenden kinderen, verspreid over het hele Koninkrijk. Samen met hen en meer dan 150 organisaties werken we hard aan onze missie: bedrijven, goede doelen, overheidsinstanties, ministeries, gemeenten en onderwijsinstellingen. Wij zijn trots op al onze partners, met wie we soms al vanaf het begin samenwerken.

Ook bedanken wij de bevoegen en inspirerende mensen in het hele Koninkrijk die kind-inclusie omarmen en daar belangeloos invulling aan geven in hun rol van ambassadeur of dialoogleider: Anica Schilperoord, Kim Putters, Sofie van den Enk, Diana Matroos, Tanja Jadnanansing, Hella Hueck, Daphne Lammers, Frans Pannekoek, Tyche van Bommel, Marloes van der Have, Liesbeth Staats, Dee van Ekeris, Jeroen Smit, Isolde Hallensleben, Jamie Trenité, Elin Stil, Claudia de Breij, Jamai Loman, Ruben Nicolai, Jochem van Gelder, Mijntje Dekker, Hannah van Beukering en Morris van Wel.

Een speciaal woord van dank gaat uit naar alle scholen en leerkrachten voor hun deskundigheid en enthousiasme.

Nederland

- 1e Montessori Haarlemmermeer
- 1e Westlandse Montessorischool
- AWBR
- Barbaraschool
- BBS de Vuurvogel
- Bosbeekschool
- Camminghaschool
- Catamaran
- Cornelis Vrijsschool
- De Achtbaan
- De Ark
- De Bijenkorf
- De Flevoschool
- De Gazelle
- De Paradijsvogel
- De Pijlstaart
- De Springschans
- De Stappen
- De WPS
- Eerste Westlandse
- Het Avontuur
- HSV
- International Primary School Hilversum
- International School of Amsterdam
- International School Laren
- Max Velthuissschool
- Montessorischool De Eilanden

- Montessorischool Houtwijk
- Montessorischool Leidschenveen
- Multatulischol
- Nije Kroost
- Nutsschool Zorgvliet
- OBS Houtrust
- Op de Berg
- Op Dreef
- Polsstok
- Prinses Beatrixschool
- School of Understanding
- 't Palet
- 't Prisma
- 't Ven
- Vlinderboom Amsterdam

Aruba

- Pius X School
- Scol Primario Kudawecha
- Mon Plaisir
- Prinses Amalia Basisschool
- Commandeur Pieter Boerschool
- Colegio Arubano
- Colegio Hilario Angela
- Colegio Santa Filomena

Curacao

- Sint Paulus College
- Albert Schweitzer College

HAVO/VWO

- Gouv. Lauffer VSBO
- Oranjeschool
- Fatima College
- Kolegio Santa Famia
- Kolegio Annie Koenraad
- SKAIH VSBO
- Skol Chema Maduro/
Angela Jessurun
- Coromoto College

Bonaire

- Kolegio Strea Briante
- Kolegio Rayo di Solo
- Basisschool de Pelikaan
- Kolegio San Luis Bertrán
- Kolegio San Bernardo
- Basisschool Aquamarin

Statia

- Seventh Day Adventist
- Gov. De Graaf School
- Bethel Methodist School
- Golden Rock

Saba

- Sacred Heart Primary school

Dialogoogleiders en ambassadeurs

Samenwerken aan een gedeelde droom

Onze dialogoogleiders en ambassadeurs vervullen een cruciale rol in ons werk. Zij vertegenwoordigen onze droom en brengen deze in de praktijk. Zij vormen de verbindende schakel tussen kinderen en besluitvormers, ze zijn de vertalers van inzichten van kinderen naar bruikbare adviezen. Ze laten zien hoeveel het oplevert als we kinderen echt serieus nemen. Steeds meer ambassadeurs zetten zich doorgaans onbaatzuchtig in voor kind-inclusie en helpen actief mee aan het vergroten van draagvlak en impact. Naast de kinderen en bestuurders zelf zijn ze onze geweldige en actieve ambassadeurs, bijvoorbeeld als WaterSpaarder Hero en als dialogoogleider van een Raad van Kinderen.

*"Echt vertrouwen krijg je
alleen als je goed naar
de ander luistert."
Isa (10 jaar)*

Sofie van den Enk
Dialoogleider

Tanja Jadnanansing
Dialoogleider

Claudia de Breij
Dialoogleider

Diana Matroos
Dialoogleider

Kim Putters
Dialoogleider

Jeroen Smit
Ambassadeur

Ruben Nicolai
Dialoogleider

Jamaï Loman
Ambassadeur

Dee van Ekeris
Dialoogleider

Frans Pannekoek
Dialoogleider

Hella Hueck
Dialoogleider

Jochem van Gelder
Ambassadeur

Rosabelle Illes
Dialoogleider

Tyche van Bommel
Dialoogleider

Jamie Trenité
Dialoogleider

Frènk van der Linden
Ambassadeur

Morris van Wel
Ambassadeur

Anica Schilperoord
Dialoogleider

Daphne Lammers
Dialoogleider

Nicolette van Dam
Ambassadeur

Mijntje Dekker
Ambassadeur

Hannah van Beukering
Ambassadeur

Deva-Dee Siliee
Dialoogleider Curaçao

Ons gedachtegoed

De wereld om ons heen verandert. Gelukkig beseffen we steeds meer dat de manier waarop wij leven, produceren en consumeren grote gevolgen heeft voor de aarde. Het roer moet om en dat besef is bij kinderen nog sterker aanwezig dan bij volwassenen. Er komen steeds complexere vraagstukken bij. De energietransitie is nu echt ingezet en dat heeft gevolgen voor hoe we wonen en leven. De samenleving verandert snel en voor veel mensen is 'lekker in je vel zitten' niet vanzelfsprekend; we eten ongezond, bewegen te weinig en het is moeilijk om rust te vinden tussen alle digitale prikkels. Ook groeit de ongelijkheid: in Nederland leeft bijvoorbeeld nog steeds 1 op de 9 gezinnen in armoede en heeft daar elke dag last van.

De opgewekte disruptieve denkracht van kinderen is hard nodig. We willen oplossingen bedenken en beslissingen nemen die goed zijn voor de toekomst, maar we zitten soms een beetje vast in denkpatronen, risico's en kortetermijnwensen. We willen wel aan oplossingen werken, maar al die risico's dan? Kinderen kunnen volwassenen helpen. Volwassenen hebben kennis en ervaring, maar kinderen hebben creativiteit, verbeeldingskracht en het vermogen vragen te stellen die volwassenen op een ander spoor kunnen zetten.

Visie

Door kinderen structureel en op een gelijkwaardige manier te betrekken bij beslissingen die hun leven aangaan, worden er betere en duurzamere besluiten genomen.

Missie

Onze missie is dat het normaal wordt dat kinderen als gelijkwaardige gesprekspartner meedenken met besluiten die hun leven aangaan.

Aanpak

We verrijken beslissingen en maatschappelijke debatten door ervoor te zorgen dat kinderen kunnen meedenken, én dat volwassenen verantwoording aan hen afleggen over wat er met hun ideeën wordt gedaan. Want alleen dan voel je je serieus genomen. Aan de hand van actuele vraagstukken brengen wij kinderen en volwassenen besluitvormers in gesprek om zo tot nieuwe ideeën en inzichten te komen.

Missing Chapter helpt volwassenen om hun strategische dilemma's aan kinderen voor te leggen. Kinderen leggen de essentie bloot en leren dat het zin heeft om mee te denken, terwijl volwassenen leren loslaten en openstaan voor nieuwe denkrichtingen en oplossingen. Missing Chapter begeleidt alle stappen en is de vertaler tussen generaties. Daarnaast helpen we partners om kind-inclusie ook zélf in de praktijk te brengen.

Ons werk draait dus zowel om het creëren van nieuwe inzichten als het starten van maatschappelijke bewegingen waarbij kinderen en volwassenen altijd in gesprek zijn en samenwerken.

En naast de kracht van kinderen zelf hebben kinderen dankzij artikel 12 van het Verdrag van de Rechten van het Kind (1989) het recht om mee te denken over onderwerpen die hun leven aangaan. Maar volgens de Kids-Rights Index 2018 wordt dit artikel het minst toegepast in de praktijk. Dat verrast ons eigenlijk niet. Want échte kind-inclusie vraagt van volwassenen dat ze moeten loslaten te denken alle antwoorden te hebben. En laat juist dat nu zo ingewikkeld zijn...!

Legenda doelstellingen

SDG 1: Geen armoede
SDG 2: Geen honger
SDG 3: Goede gezondheid en welzijn
SDG 4: Kwaliteitsonderwijs
SDG 5: Gendergelijkheid
SDG 6: Schoon water en sanitair
SDG 7: Betaalbare en duurzame energie

SDG 8: Eerlijk werk en economische groei
SDG 9: Industrie, innovatie en infrastructuur
SDG 10: Ongelijkheid verminderen
SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen
SDG 12: Verantwoorde consumptie en productie

SDG 13: Klimaatactie
SDG 14: Leven in het water
SDG 15: Leven op het land
SDG 16: Vrede, justitie en sterke publieke diensten
SDG 17: Partnerschap om doelstellingen te bereiken

Adviseren – Raad van Kinderen

De Raad van Kinderen is een methode waarin de onbevangen denkracht en creativiteit van kinderen worden gekoppeld aan de hulpvragen van volwassenen. Het idee is dat organisaties naast een Raad van Toezicht of een Raad van Commissarissen ook standaard een Raad van Kinderen instellen die regulier adviseert over hun strategische vraagstukken. Dit kunnen vragen zijn die zowel het huidige leven als de toekomst van de kinderen aangaan, zoals energie, gezond leven, armoede, welzijn en duurzaamheid. Met bijna tien jaar ervaring heeft Missing Chapter Foundation in co-creatie met kinderen en volwassenen een beproefde methode ontwikkeld waarbij kinderen en besluitvormers als gelijkwaardige partners met elkaar de dialoog aangaan om nieuwe oplossingen te vinden.

Een Raad van Kinderen levert voor alle betrokkenen iets op:

1. Doordat er echt naar kinderen wordt geluisterd, geeft dit een boost aan hun zelfvertrouwen en eigenwaarde; lid zijn van een Raad van Kinderen is voor hen een unieke en onvergetelijke ervaring. Dit is niet alleen onze indruk maar is nu ook wetenschappelijk aangetoond door een onderzoek van de Universiteit Maastricht in 2018 over de Raad van Kinderen.
2. Volwassenen leren op een andere manier luisteren: echter, dieper en tussen de regels door.
Ook moeten ze als team helder en eenduidig aangeven wat ze belangrijk vinden en waarom. Vage uitspraken of ontwijkende antwoorden op vragen worden door de kinderen direct doorzien en benoemd; een mooie oefening in transparantie en moreel leiderschap.
3. Adviezen en oplossingen leveren bijna altijd nieuwe en verrassende inzichten op waar volwassenen in hun eentje niet op waren gekomen. Vaak worden ook blinde vlekken blootgelegd van een organisatie of proces.

Vorig jaar is Rijkswaterstaat (RWS) gestart met één van de ontelbare concrete ideeën van de Raad van Kinderen: de afvaltas, gemaakt van oude werkkleding en promotiemateriaal. Samen met Van de Bouwplaats (een initiatief om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt betekenisvol werk te bieden en oude materialen van de bouwplaats te verwerken tot (design-) producten) heeft RWS het idee verder ontwikkeld. Momenteel zijn er zo'n 1000 in productie.

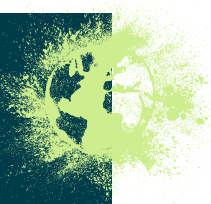
Onze ambitie is dat kinderen als gelijkwaardige stakeholders door instanties en organisaties standaard worden uitgenodigd om mee te denken. Inmiddels zijn er ruim 80 Raden van Kinderen actief die in meer dan 15 sectoren allerlei soorten organisaties adviseren over uiteenlopende vraagstukken. Deze vraagstukken zijn altijd maatschappelijk en sluiten naadloos aan bij de grote uitdagingen van onze tijd, zoals verwoord in de Sustainable Development Goals (SDG's), of Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties.

Methodiek

De Raad van Kinderen-methode is ontwikkeld op basis van de ervaringen van honderden kinderadviesraden die wij de afgelopen jaren hebben begeleid. Het uitgangspunt is altijd dat er wordt gewerkt op basis van een strategisch dilemma van een organisatie, dat wordt voorgelegd aan haar Raad van Kinderen. De precieze invulling van de samenwerking kan worden aangepast aan de behoefte van de organisatie zolang de kwaliteit van het proces geborgd blijft. We streven ernaar om de kind-inclusie hierbij te verankeren in de organisatie. Hiervoor hebben wij een 6-stappenmodel ontwikkeld. Vaak wordt een Raad van Kinderen vanuit de organisatie begeleid door een projectleider die hierbij al meerdere jaren betrokken is, in samenwerking met een adviseur kind-inclusie van Missing Chapter Foundation. Het model kan op verschillende manieren worden ingezet, afhankelijk van het specifieke dilemma en de context.

7/9

De Raad van Kinderen is vertegenwoordigd in 7 van de 9 topsectoren.

6-stappenmethode

Start

1: Dilemma-werksessie

Missing Chapter ondersteunt de organisatie bij het identificeren en formuleren van een hulpvraag voor de Raad van Kinderen. Dit is nog zonder de inbreng van kinderen.

1^e maand

2: Gesprek over de hulpvraag

Eerste werksessie met de Raad van Kinderen en de organisatie, waarin de hulpvraag wordt gepresenteerd en beide hierover in gesprek gaan.

2^e maand

3: Onderzoek

De Raad van Kinderen doet onderzoek naar de hulpvraag. De kinderen bepalen zelf hoe ze onderzoek doen. Tijdens het onderzoek gaan de kinderen op bedrijfsbezoek om kennis te maken met de organisatie en verdiepende vragen te stellen.

3^e maand

4: Dialoog

De Raad van Kinderen presenteert haar adviezen aan besluitvormers van de organisatie en gaat hierover met hen in gesprek. De dialoog wordt gefaciliteerd door een dialoogleider getraind door Missing Chapter. Het is de wereld op z'n kop: besluitvormers luisteren en stellen vragen, kinderen vertellen over hun ideeën.

4^e maand

5: Verantwoording

Laatste contactmoment tussen de organisatie en de Raad van Kinderen waarin de organisatie langskomt in de klas om te vertellen op welke manier zij met de nieuwe inzichten aan de slag gaan en hoe ze dat willen doen.

5^e maand
Eind

6: Evaluatie en implementatie

De organisatie en leerkracht evalueren met Missing Chapter de samenwerking met de Raad van Kinderen en zetten mogelijke vervolgstappen in gang. De inzichten van de Raad van Kinderen worden waar mogelijk verder met kinderen uitgewerkt.

In 2019 gaan we het aantal gemeenten dat kinderen actief betreft bij besluitvorming vergroten. Wij ondersteunen gemeenten bij hun aanpak en helpen hen hierin verbinding te maken met lokale partijen. Wij ondersteunen gemeenten rondom uiteenlopende maatschappelijke vraagstukken, waarvan het thema armoede een goed voorbeeld is. In 2017 leefden 227.000 kinderen in een huishouden met een laag inkomen, van wie 110.000 al vier jaar of langer. Dat is 1 op de 9 kinderen in Nederland. Wij willen dat dit aantal daalt naar nul. En wie kunnen daar beter over meedenken dan kinderen zelf?

Om die kinderen in staat te stellen kansrijk op te groeien, stelt het kabinet sinds 2017 structureel 85 miljoen euro extra per jaar ter beschikking aan gemeenten. In vijf gemeenten wordt niet langer alleen over, maar met succes ook mét kinderen gepraat: Breda, Den Haag, Deventer, Groningen en Leiden. In deze gemeenten is een Raad van Kinderen samengesteld waarmee een adviestraject is doorlopen rondom het thema armoede. De resultaten van deze trajecten zijn opgetekend in de publicatie *Armoede door de ogen van kinderen*.

We gaan de impact en opbrengsten van deze Raad van Kinderen Gemeenteaanpak meten en opschrijven. We willen weten wat kinderen en volwassenen leren van de Raad van Kinderen en hoe de samenwerking bijdraagt aan een inclusieve samenleving. We onderzoeken hiervoor alle trajecten en werken samen met wetenschappers. We verzamelen alle ervaringen en uitkomsten en zetten ze om in een toolkit.

*"Waarom leven mensen in armoede?
Daar moet je eerst naar kijken.
Erna kun je een plan maken over
hoe je je leven weer op orde krijgt"
Dean (11 jaar)*

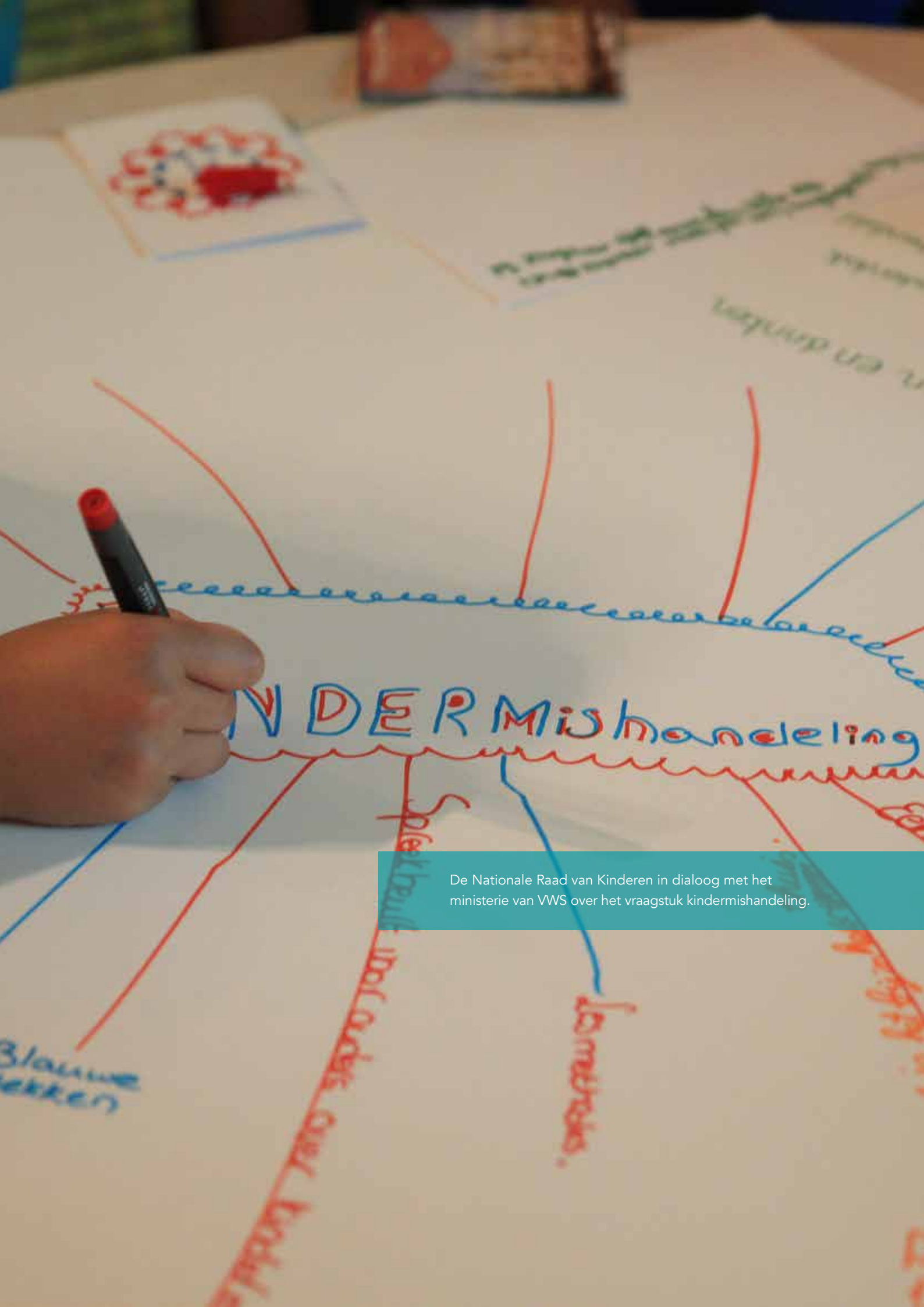
Raad van Kinderen adviseert gemeente Deventer.

Het afgelopen jaar heeft de Nationale Raad van Kinderen zich gebogen over een vraagstuk van minister Hugo de Jonge vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport rondom kindermishandeling. Na de afsluitende dialoogsessie is het stokje doorgegeven aan minister Sigrid Kaag van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Zij zal in het voorjaar een nieuw vraagstuk aan de Nationale Raad van Kinderen voorleggen.

Missing Chapter ziet veel potentie in een onafhankelijk adviesorgaan dat is gevormd door kinderen die gevraagd en ongevraagd advies mogen uitbrengen aan de regering, ook op thema's die zij zelf belangrijk vinden voor hun toekomst. Dit vraagt om een meer onafhankelijke positionering van de Nationale Raad van Kinderen. Om dit te faciliteren streven wij ernaar belangrijke adviesorganen zoals de Sociaal Economische Raad (SER) en het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) aan ons te binden. Daarnaast zoeken we toenadering tot enkele toonaangevende bedrijven, de Kinderombudsman en kinderrechtenorganisaties zoals Unicef, NJR, Defense for Children en Save the Children. In 2019 gaan wij dit proces opstarten.

"Als je geen aandacht krijgt, dan denk je 'mensen vinden mij niet interessant'. Maar als ouders wel aan je vragen hoe het met je gaat, dan kun je daar over praten en je verhalen delen."

De Nationale Raad van Kinderen in dialoog met het ministerie van VWS over het vraagstuk kindermishandeling.

KidsKracht is een overkoepelende beweging waarin de kracht van kinderen wordt gebundeld rondom maatschappelijke thema's. KidsKracht bouwt voort op een basis van kwalitatieve lesprogramma's met een concreet handelingsperspectief. Het uitgangspunt binnen deze programma's is steeds hetzelfde: kinderen zijn natuurlijke *change agents* die aanzetten tot een positieve gedragsverandering. Vanuit de context van de lesprogramma's worden kinderen ondersteund met concrete middelen om in actie te komen. Hierbij kan het gaan om bijvoorbeeld energie te besparen door korter te douchen, of om het maken van een meetinstrument om gezonder te leven. Vanuit deze concrete acties zetten kinderen hun omgeving aan om ook mee te doen.

KidsKracht wordt gevoed door de adviezen en ideeën van de kinderen die betrokken zijn bij initiatieven en programma's van Missing Chapter zoals de Raad van Kinderen en co-creatiesessies rondom verschillende thema's. Binnen KidsKracht is ruimte om deze adviezen en ideeën door te ontwikkelen naar acties en projecten rondom actuele vraagstukken in onze samenleving. Deze vraagstukken sluiten naadloos aan bij de grote uitdagingen van onze tijd zoals verwoord in de Sustainable Development Goals (SDG) ofwel Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties.

Community met impact

Binnen KidsKracht worden kinderen ondersteund om zelf activiteiten te ontwikkelen. Dit uitgangspunt maakt deelname interessant, juist ook voor doelgroepen die op dit moment nog minder worden bereikt. KidsKracht zet alle kinderen in hun kracht, ook kinderen uit kwetsbare doelgroepen. Op deze manier bouwen we binnen KidsKracht aan een community met substantiële impact waar kind-inclusie concreet wordt gemaakt. Zo dragen we bij aan de ontwikkeling en verbinding van de leiders van de toekomst. Tegelijk wordt kind-inclusie (nog) meer zichtbaar voor de huidige generatie besluitvormers binnen organisaties én gezinnen.

Thema's onder KidsKracht

Op 23 januari van dit jaar is KidsKracht feestelijk gelanceerd tijdens de Nationale Onderwijs Tentoonstelling (NOT) in de Jaarbeurs in Utrecht. Dit jaar zal KidsKracht verder worden opgebouwd in co-creatie met kinderen en verschillende partners. Parallel aan de opbouw van KidsKracht vindt verdere uitbreiding van de thema's onder KidsKracht plaats. De huidige actieprogramma's GoDo, B'tje, Evonturiers en WaterSpaarders laden voor een belangrijk deel de thema's duurzaamheid en gezondheid en vormen een integraal onderdeel van KidsKracht. Dit jaar wordt het thema armoede verder ontwikkeld. De basis voor dit thema is gelegd vanuit de inzichten die zijn opgedaan in de gemeentepilot rondom armoede. Dit jaar vond op 26 maart de lancering van de Alliantie Kinderarmoede plaats en wordt lesmateriaal ontwikkeld voor zowel kinderen als volwassenen.

*vijf minuten
douchen als norm*

Het doel van WaterSpaarders is om energie te besparen door de gemiddelde douchetijd in Nederland terug te brengen van 9 naar 5 minuten. Onderdeel van WaterSpaarders is de start van een actief lesprogramma, waarbij met een nulmeting thuis het douchegedrag van het gezin in kaart wordt gebracht. De beweging rondom WaterSpaarders wordt aangevuld door een digitaal platform met challenges, nieuwsberichten, partnerevents en een koppeling naar actuele gebeurtenissen. Wij zijn trots dat, dankzij WaterSpaarders, 5 minuten douchen de norm is geworden in Nederland.

Uitbreiding en groei

We willen de WaterSpaarders-community dit jaar laten groeien, onder andere door het lesmateriaal voor groep 3/4 uit te breiden. Hiermee willen we de jongere doelgroep interesseren voor het onderwerp energiebesparing om zo de opbouw binnen het onderwijs te versterken. Het lesmateriaal bevat ook een digitaal onderdeel waarin de kinderen spelenderwijs worden meegenomen in duurzaam gedrag. Door een adviesraad in stellen waarin kinderen ons adviseren op welke manier wij activiteiten zouden moeten ondersteunen, wordt de beweging meer inclusief. Kinderen mogen natuurlijk zelf ideeën inbrengen en aanhaken bij acties van onze partners.

Brede aandacht voor energiebesparing

Samen met onze partners willen wij de impact op informele leerplekken vergroten. Met het lesmateriaal focussen wij op kinderen en gezinnen. Door concrete activiteiten op te zetten met partners die zich richten op bijvoorbeeld vrijetijdsbesteding, natuur- en milieueducatie of sportverenigingen, kunnen wij energiebesparing breder onder de aandacht brengen. Ook door onze samenwerking met partners die zich richten op gezinnen, bijvoorbeeld via winkels, kunnen wij de aandacht voor energiebesparing vergroten.

134.000

Ruim 134.000 kinderen doen mee met WaterSpaarders.

WATER
SPAAR
OERS

minder warm water
beter voor

Kidsreporter Jelle van der Marck in actie voor WaterSpaarders.

GoDo stimuleert gezinnen om gezonder te leven door gezonder te eten, meer te bewegen en meer te ontspannen. Het actieprogramma is ontwikkeld op basis van adviezen van kinderen rondom het thema gezondheid. Binnen GoDo wordt voortgebouwd op initiatieven van verschillende partners zoals de scholenprogramma's Ik Eet Het Beter en Kids Doen Mijn Eetexperiment.

Het hele jaar door

Onze ambitie is om een scholenprogramma te ontwikkelen dat is gericht op alle drie de pijlers – voeding, beweging en ontspanning – en dat het hele jaar door beschikbaar is. Het scholenprogramma bevat naast componenten van kennisoverdracht ook nadrukkelijk elementen waarin kinderen zelf kunnen ervaren en onderzoeken wat een gezonde leefstijl met hen doet.

Uitbreiding platform

GoDo heeft een digitaal platform waarbinnen de verbinding wordt gemaakt naar doelgroepen binnen én buiten de school. Het platform bevat onderdelen zoals polls, challenges, interviews en rubrieken zoals Wist je dat? en de Vraag van de week. Het platform legt ook verbindingen naar verschillende social-mediakanalen. Dit jaar willen wij dit platform verder invullen voor verschillende doelgroepen door nieuwe interactieve onderdelen te testen.

Impact zichtbaar maken

Wij willen de impact van GoDo vergroten door samen met onze partners meer acties op te zetten. Het gaat hierbij om kleinere initiatieven die op verschillende manieren impact willen maken op een gezonde leefstijl. Wij bundelen deze initiatieven en geven hen een podium via het platform. Daarnaast willen wij vanuit GoDo een grotere campagne lanceren waarin scholen en gezinnen worden betrokken in een zogeheten stappencontest die is gekoppeld aan gezonde prikkels en activiteiten.

Kinderen als change agents binnen hun gezin om meer te bewegen, te ontspannen en gezond te eten.

A group of children are gathered around a large mural, using markers to draw on it. The mural features a large, stylized red and yellow figure on the left, and a green and yellow figure on the right. The children are holding markers and are focused on their work. The background is a warm, orange-toned wall.

230.000

Ruim 230.000 kinderen en gezinsleden hebben al deelgenomen aan acties van GoDo.

Op 25 september werd GoDo feestelijk gelanceerd in Corpus.

evonturiers

Evonturiers is een landelijk scholenprogramma dat is gericht op brede gedragsverandering rondom energiebesparing. Het lesprogramma is bedoeld voor alle groepen uit het primair onderwijs en beschikbaar op vier niveaus. Kinderen en hun gezinnen gaan aan de slag met verschillende manieren van energiebesparing thuis en in de wijk. Ze worden hierbij geholpen met lesmateriaal en concrete acties.

Uitbreiding scholenprogramma

Uit de eerste scholenevaluatie bleek een hoge mate van tevredenheid over het lesmateriaal én een wens om aanvullend materiaal. We zijn gestart met de ontwikkeling van een module met een bordspel voor elk niveau. Het spel sluit naadloos aan bij het lesmateriaal en kan op school blijvend worden gebruikt. Daarnaast zijn digitale spellen in ontwikkeling als aanvulling op het lesmateriaal. Het extra materiaal is nu reeds beschikbaar.

Impact meten

In samenwerking met de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) hebben we onderzocht hoe we een eerste meting kunnen opzetten. We hebben een plan van aanpak opgesteld waarmee we de impact van het programma gefaseerd kunnen meten. Dit jaar zullen wij ons concentreren op de korte termijn. In een vervolgfase gaan we het langetermijneffect onderzoeken.

Brede aandacht voor energiebesparing

Dit jaar willen wij op kleine schaal enkele pilots uitzetten. We werken samen met verschillende partners aan concrete initiatieven die zijn gericht op energiebesparing. Hierbij kan het gaan om initiatieven vanuit kinderen op de school zelf of in de wijk, of om meer georganiseerde acties in samenwerking met bijvoorbeeld een gemeente. Het doel is om ervaring op te doen voor een grotere kinderklimaatbeweging waarin het hele jaar door activiteiten plaatsvinden. Dit jaar starten we met de opbouw van deze beweging.

*"Onze juf kan nooit vervangen
worden door een robot"
Maddy (9 jaar)*

Rob van Buitenen van Enpuls ontwikkelt samen met kinderen lesmateriaal.

Partners aan het woord

Daisy Mertens

genomineerd voor beste leraar van de wereld 2019:

“Ik ben sinds een jaar betrokken bij Missing Chapter Foundation. We hebben elkaar gevonden in de overtuiging dat kinderen actief betrokken moeten worden bij de ontwikkeling van onderwijs en lesprogramma's. Hierbij trekken we samen op om deze verandering in gang te zetten.

Op dit moment is mijn eigen groep als een Raad van Kinderen aan het werk. De kinderen leren vanuit eigenaarschap hun eigen verantwoordelijkheid te nemen. Hierdoor krijgen ze het vertrouwen om cruciale thema's die hun toekomst aangaan ook zelf aan te pakken. Missing Chapter Foundation creëert een setting waarin kinderen ruimdenkend kunnen zijn. De kinderen voelen zich even het belangrijkste als ze meedenken om oplossingen voor een ander te verzinnen.”

“De kinderen leren vanuit eigenaarschap hun eigen verantwoordelijkheid te nemen. Hierdoor krijgen ze het vertrouwen om cruciale thema's die hun toekomst aangaan ook zelf aan te pakken.”

Diego Fränkel

president & CEO Guardian Group Fatum:

“Het gaat immers vooral over hún toekomst. Kinderen mogen daarom niet van deelname aan dialoogsessies worden uitgesloten, maar moeten daarin juist worden betrokken.

Onze maatschappelijke betrokkenheid kent verschillende kleuren. Duurzaamheid is er daar een van. Wat is nou mooier dan inclusie en participatie van het kind tijdens dialoogsessies, met open en eerlijke meningen zonder vooroordeel? Het is niet zomaar dat wij het MCF Raad van Kinderen-initiatief zonder enig aarzelen meerjarig steunen. Wat het ons brengt is niet relevant. Van belang is hoe wij het algemeen en maatschappelijk belang dienen door middel van die inclusie en participatie van het kind. Dát telt. They never walk alone.”

“Kinderen die meedenken zijn kinderen die participeren. De stem van het kind is de belangrijkste stem bij dialoogsessies over de toekomst. Het gaat immers vooral over hún toekomst.”

Frits van Eerd

CEO Jumbo:

"Bij Jumbo vinden we het belangrijk om onze blik op de toekomst te richten. We vragen ons steeds af hoe we de zaken beter kunnen organiseren. Voor onze klanten, voor de wereld om ons heen én voor toekomstige generaties. We vinden het de gewoonste zaak van de wereld om ook de stem van de toekomst mee te wegen in onze besluitvorming.

Onze samenwerking met de Raad van Kinderen blijkt een ideaal kader te zijn om de daad bij het woord te voegen. Al in 2011 zijn we als eerste supermarktketen van Nederland gestart met een eigen Raad van Kinderen. We werken daarvoor structureel samen met leerlingen van groep 8 van basisschool 't Ven uit Veghel. Hun verdiepende blik op de wereld om hen heen biedt ons waardevolle input om op een andere wijze naar dilemma's te kijken.

Elk jaar buigt de Raad van Kinderen zich bij Jumbo over een belangrijk vraagstuk. Op onbevangen wijze presenteren zij hun vaak creatieve ideeën aan collega-directeleden. Op andere momenten is de Raad van Kinderen aanwezig tijdens senior managementbijeenkomsten. We stellen hun inbreng en hun kijk op de wereld bij zulke bijeenkomsten erg op prijs.

In de afgelopen periode heeft de Raad van Kinderen adviezen gegeven over personeelsbeleid, winkelpanden, omgeving en assortiment – inclusief de samenstelling van het jaarlijkse Koningsontbijt dat door Jumbo wordt aangeboden. In 2018 is de Raad zelf met het plan voor een Toekomststoel gekomen, een initiatief dat we ruimhartig hebben omarmd.

Deze Toekomststoel moet ervoor zorgen dat kinderen structureel met Jumbo blijven meedenken. De Toekomststoel, gemaakt van gerecyclede materialen en voorzien van Jumbovlaggen, staat symbool voor deze missie. Aan de stoel hangen zeven gewetensvragen over de toekomst die de kinderen hebben opgesteld. De stoel wordt bij belangrijke vergaderingen aan tafel geschoven, zodat de deelnemers de 'stem van de toekomst' als het ware voelen. Door de aanwezigheid van de stoel beloven we de toekomstige generaties dat we hun stem zo veel en zo goed mogelijk betrekken in de besluitvorming.

Ik vind de inbreng van onze Raad van Kinderen heel bijzonder en waardevol. Zelf had ik op hun leeftijd ook een boel ideeën over de toekomst. Alleen, niemand luisterde daar toen naar! Bij Jumbo doen we dat dus wél. Ik heb de Raad beloofd dat wij heel zuinig zullen zijn op de Toekomststoel en dat ik er persoonlijk op toeziet dat we hun stem blijven horen. Andere partners gun ik ook zo'n tastbaar symbool voor de stem van de toekomst. Dit jaar verspreiden we bij Jumbo het gedachtegoed hierachter in een zo breed mogelijke kring."

"Deze Toekomststoel moet ervoor zorgen dat kinderen structureel met Jumbo blijven meedenken. De Toekomststoel, gemaakt van gerecyclede materialen en voorzien van Jumbovlaggen, staat symbool voor deze missie"

Mijntje Dekker (10 jaar)

ambassadeur Missing Chapter Foundation:

"Hallo, mijn naam is Mijntje Dekker. Vorig schooljaar heb ik met mijn klas voor de Volksbank meegedaan aan de Raad van Kinderen. Daarna heb ik ook deelgenomen aan de Nationale Raad van Kinderen en ben ik gevraagd om Kidsreporter te worden voor Missing Chapter Foundation. Ik vind het belangrijk dat kinderen samen met volwassenen kunnen nadenken over onze toekomst. Samen met Missing Chapter Foundation wil ik iedereen enthousiast maken om naar elkaar te luisteren. Wij kunnen veel leren van volwassenen, maar zij kunnen ook heel veel leren van ons! Mijn motto is dan ook altijd: 'Als je iets wilt moet je erin geloven'. En dat doe ik! Ik geloof in Missing Chapter Foundation en zij in mij. Dat geeft een heel fijn gevoel. Ik ben trots dat ik de kans krijg om volwassenen en kinderen samen te brengen. Met z'n allen zijn wij de toekomst!"

"Als je iets wilt moet je erin geloven.
En dat doe ik!"

Renate de Lange

lid van de Raad van Bestuur van PwC Nederland:

"Ik merk het bij mijn eigen kinderen: ze zeggen soms uit het niets dingen die je verrassen. Ze komen misschien niet met dé oplossing, maar ze zorgen er wel voor dat je oogkleppen afgaan en zetten je op een ander spoor. Hun toon is anders, ze zitten nog niet vastgeroest in denkwijzen en formuleringen. Daarom is de Raad van Kinderen een vaste partner geworden in onze stakeholderdialoog. In 2018 legden we de Raad de vraag voor: hoe moet PwC in haar fiscale advies omgaan met enerzijds de regels en wetten, en anderzijds de wil van de samenleving? Verrassend genoeg konden de kinderen daarmee goed uit de voeten. Wat bij mij is blijven hangen is het idee voor een 'belastingwijzer'. Een soort stemwijzer waarmee bedrijven aan de hand van vragen aangeven wat belangrijk voor ze is en wat dat betekent voor de manier waarop ze belasting betalen. Die invalshoek gebruik ik nu vaak als ik zelf met klanten om de tafel zit."

"Kinderen komen misschien niet met dé oplossing, maar ze zorgen er wel voor dat je oogkleppen afgaan en zetten je op een ander spoor."

Marion Smit

Directeur Jeugd, ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport:

"Het is ontzettend belangrijk dat er naar de stem van kinderen wordt geluisterd. Missing Chapter Foundation heeft hieraan uiting gegeven door een Nationale Raad van Kinderen te vormen waaraan minister De Jonge van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de volgende vraag heeft gesteld: Hoe zorgen we ervoor dat ieder kind weet wat 'normaal' is als het gaat om een veilige thuissituatie? De Raad is tijdens een aantal bijeenkomsten met deze vraag aan de slag gegaan. In de week tegen kindermishandeling heeft een dialoogsessie plaatsgevonden tussen dertig leden van de Nationale Raad van Kinderen en minister De Jonge waarin de kinderen hun inzichten en adviezen met hem hebben gedeeld. Het inzicht dat de kinderen deelden – dat sommige ouders die kinderen mishandelen ergens wel weten dat het niet goed is wat ze doen, maar niet weten hoe het anders kan – heeft ons in het bijzonder geraakt. De kinderen adviseerden daarom ook een ouderhulplijn. Deze en de andere adviezen die de kinderen hebben gedeeld nemen we mee in het ontwikkelen van het project 'Ieder kind geïnformeerd'."

"Het inzicht dat de kinderen deelden – dat sommige ouders die kinderen mishandelen ergens wel weten dat het niet goed is wat ze doen, maar niet weten hoe het anders kan – heeft ons in het bijzonder geraakt."

Ambitie 2019-2021

Vergroten en verbreden

Kind-inclusie wordt pas het nieuwe normaal als kinderen bij nog meer maatschappelijke onderwerpen worden betrokken en door allerlei instanties en organisaties standaard juist vanaf het begin worden uitgenodigd om mee te denken, ook zónder actieve rol van Missing Chapter.

Het concrete doel is dat in 2021 grote bedrijfssectoren en toonaangevende netwerken in hun code of beleid vastleggen dat kinderen gelijkwaardige stakeholders zijn. Gesterkt door de vele positieve reacties van kinderen zelf, pleiten wij ervoor, dat een Raad van Kinderen standaard onderdeel wordt van elke basisschool in Nederland. Zo krijgen alle kinderen, leerkrachten en directeurs de kans om samen de schoolomgeving en het curriculum en beter te maken. Zo passen we actief burgerschap toe in de praktijk.

Vanaf 2019 is het doel dat in minimaal 12 gemeenten een Raad van Kinderen actief is. In elke provincie één. Via de Nationale Raad van Kinderen gaan we samen met kinderen de adviezen en oplossingen uit deze gemeenten verder doordenken en deze ook landelijk op de agenda zetten bij de overheid. Uiteindelijk willen we bereiken dat in 2021 kinderen door alle gemeenten in Nederland serieus worden genomen in hun beleidsvoering rondom verschillende maatschappelijke thema's, te beginnen met armoede.

Uitbouwen Nationale Raad van Kinderen

Afgelopen 20 november, tijdens de Internationale Dag voor de rechten van het Kind, presenteerde de Nationale Raad van Kinderen haar bevindingen aan minister Hugo de Jonge van VWS over het vraagstuk: 'Hoe zorgen we ervoor dat ieder kind weet wat een normale thuissituatie is?' Eén van de adviezen van de kinderen was de 'oudertelefoon' waarmee ouders advies kunnen vragen rondom opvoeding. Dezelfde dag vond het eerste Kindervragenuur plaats in de Tweede Kamer. Kinderen uit heel Nederland namen plaats op de zetels van de bewindslieden en stelden vragen aan de ministerraad. De hele dag stroomde er een #Kindinclusie-energie door de Tweede Kamer; een nieuwe jaarlijkse traditie is gestart.

We willen dit onafhankelijke nationale adviesorgaan samen met kinderen de komende jaren uitbouwen zodat kinderen gevraagd en ongevraagd advies kunnen uitbrengen aan de regering over thema's die zij belangrijk vinden. Ieder kind kan zich aansluiten bij de Nationale Raad van Kinderen. Het is ons streven om in 2021 van de Nationale Raad van Kinderen een community te maken met duizenden kinderen. Een erkende Raad waarnaar bewindspersonen, beleidsmakers en beslissers serieus luisteren, en die zich laten inspireren door de visie van kinderen.

Verbinding van het perspectief van kinderen

We brengen gemeenten, bedrijven en organisaties bij elkaar die samen een belangrijk en complex maatschappelijk vraagstuk structureel willen oplossen. Door kinderen te betrekken ontstaan integrale oplossingen die denken vanuit mensen, niet vanuit de systemen. Zo lanceerden we op 26 maart 2019 met bijna 100 partners, de Alliantie Kinderarmoede in samenwerking met Alles is Gezondheid en het Nederlands Centrum Jeugd en Gezin. Want we vinden het onacceptabel dat nog zo'n 378.000 kinderen opgroeien in armoede. Doel van de alliantie is dat kinderen per 2030 geen nadelige gevolgen meer ondervinden van armoede en dat ieder kind in Nederland gelijke ontwikkelingskansen heeft. We zetten een permanente organisatie op die de inzet van alliantiepartners blijft aanjagen en uitdagen om oplossingen te blijven bedenken vanuit de inzichten van kinderen - en soms ouders - zelf. We stoppen pas als de situatie echt is veranderd.

KidsKracht

Onderdeel van KidsKracht zijn actieprogramma's ontwikkeld door Missing Chapter, zoals Water-Spaarders, GoDo en Evonturiers. Op dit moment nemen meer dan 200.000 kinderen en hun gezinnen deel aan een van de KidsKracht programma's. Het concrete doel is om in 2021

>

A photograph of Mark Rutte, the Dutch Minister-President, laughing heartily while sitting among a group of children in the Tweede Kamer (Second Chamber) of the Dutch Parliament. He is wearing a dark suit, white shirt, and dark tie. The children around him are also smiling and some are clapping. The background shows other people seated in the tiered wooden benches of the chamber.

*"Waarom mogen
kinderen onder
de 18 jaar niet
stemmen?"
Ruby (10 jaar)*

Minister-president Rutte tussen de kinderen tijdens
het Kindervragen uur in de Tweede Kamer.

één miljoen kinderen actief te betrekken bij KidsKracht. Dit willen we realiseren door het platform KidsKracht open te stellen voor educatieve actieprogramma's van derde partijen zolang deze voldoen aan de randvoorwaarden die kinderen stellen.

Klimaat

Klimaatverbond Nederland en Missing Chapter slaan de handen ineen om een brede klimaatbeweging op te zetten en de resultaten en goede voorbeelden tijdens een top te presenteren. Kinderen en jongeren zijn hierin de verbindende factor en we mobiliseren publieke, private en maatschappelijke partners, scholen en vele kinderen met hun gezinnen om samen het verschil te maken. De gedachte is dat we proberen aan te sluiten bij de diverse initiatieven van partners, overheidscampagnes en het klimaatakkoord om uiteindelijk "bottom up" aan de slag te gaan en de aandacht hierop niet te laten verslapen.

Vernieuwen

We helpen organisaties en scholen om steeds vaker zelfstandig aan de slag te gaan met de adviezen van kinderen volgens het principe 'voordoen, samendoen en vervolgens zelf doen'. Soms helpen en vertalen we een beetje, maar we zorgen er vooral voor dat de adviezen van kinderen niet vrijblijvend zijn. Dit doen we door de ontwikkeling en uitrol van het train de trainer model; De Academy. We leiden een medewerker op van de partner-organisatie om zelf een Raad van Kinderen te kunnen begeleiden.

De te ontwikkelen Academy zal een belangrijke route zijn om onze impact op te schalen omdat we meer mensen uitnodigen om onze werkwijze eigen te maken. Daarnaast is het een welkome en noodzakelijke natuurlijke verlenging van de relatie tussen Missing Chapter en onze partners, nadat men al twee of drie jaar een traject met Raden van Kinderen heeft gevolgd. Ook de komende jaren blijven we de impact en opbrengsten van de Inzicht- en Actieprogramma's meten. Hoe helderder de impact, des te groter de geloofwaardigheid en dus de urgentie voor besluitvormers om onze aanpak te omarmen. De impact maken we zichtbaar aan de hand van bijvoorbeeld Raad van Kinderen-jaarverslagen, wetenschappelijk onderzoek, enquêtes, interviews en evenementen.

Kinderen uit heel Nederland hebben deelgenomen aan het Kindervragenuur.

Kind-inclusie-index als standaard

We willen een kwaliteitsstandaard in de praktijk brengen voor kind-inclusie, gebaseerd op onze jarenlange praktijkervaring. We willen de mensen die aan de slag gaan met onze methodologie trainen in deze kwaliteit en de voortgang meetbaar maken. Missing Chapter ontwikkelt samen met kinderen en wetenschappers een kind-inclusie-index waarmee we de voortgang van de impact van kind-inclusie op verschillende thema's kunnen bijhouden. Hiervoor is in 2018 al veel voorwerk gedaan; zowel de onderzoeken van Maurice de Greef (Universiteit van Brussel) en PWC als de verschillende gesprekken met kinderen leverden hiervoor veel input en criteria op. Op basis van dit voorwerk wordt de index ontwikkeld in 2019. Op basis van de kind-inclusie-index ontwikkelen we een kwaliteitsstandaard voor het in praktijk brengen van kind-inclusie. Deze Missing Chapter-methode kan een randvoorwaarde zijn om later een certificering te krijgen voor kwalitatieve kind-emancipatie. Een uiteindelijke toolkit, een digitaal platform voor de community en bijbehorende materialen stomen organisaties klaar om zelf aan de slag te gaan met kind-inclusie en kind-emancipatie.

Geef kinderen een podium

Kinderen hebben hun eigen stem maar missen vaak een podium om hun unieke perspectief te laten klinken. Missing Chapter wil een platform zijn voor kind-emancipatie. Hiervoor is een structurele en proactieve communicatie-aanpak essentieel. Het doel is om de ideeën van kinderen voor een duurzame wereld en de inzet van organisaties op dit vlak een podium te geven. We willen kinderen ondersteunen door hun inzichten en adviezen rondom diverse maatschappelijke thema's vaker in publicaties te delen met besluitvormers. Zo kunnen we samen met kinderen een opgewekt, ander en vrolijk disruptief stemgeluid laten horen in het publieke debat. Hiervoor zullen we alle communicatiemiddelen optimaal inzetten, zoals social media, website en free publicity. We gaan ook vaker samenwerken met kinderen die kidsreporter willen zijn en het land ingaan om vragen te stellen aan besluitvormers over verschillende thema's.

Organisatie & medewerkers

Investeren in een sterke en open organisatie

Dag in dag uit zetten wij ons in om een organisatie te zijn met een solide governance, een gezond financieel beheer en een committed management. We zijn de afgelopen jaren enorm gegroeid, maar willen onze 'lean and mean' start-up-mentaliteit en wendbaarheid behouden. Tegelijkertijd vraagt het aanjagen van een steeds grotere beweging en het waarmaken van ambities om een professionele waarde-gedreven organisatie. Dit is alleen mogelijk met heldere organisatie-processen en een krachtig team. Een team dat een gedeelde passie heeft en dat zich onderscheidt door een diversiteit aan inzichten, vaardigheden en achtergronden.

Naar verwachting zal het team van Missing Chapter eind 2019 bestaan uit 16 fte, hetzelfde aantal als eind 2018. Het team wordt bijgestaan door professionals die zich (deels) pro bono inzetten voor Missing Chapter. Als erkend leerbedrijf willen wij ook jongeren en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt de mogelijkheid bieden om binnen onze organisatie en projecten stage te lopen.

Community

Meer dan 500 organisaties (inclusief scholen en alle typen samenwerkingspartners) zijn op dit moment op een serieuze manier aan de slag met kind-inclusie. Missing Chapter wil samenwerkingskansen creëren en neemt het initiatief om via creatieve samenwerkingsverbanden partijen bij elkaar te brengen. Door nieuwe allianties te smeden en nieuwe partners te betrekken vergroten we de impact van kind-inclusie. Missing Chapter neemt hierin de rol aan van initiator, inspirator, facilitator en verbinder.

We helpen kind-inclusie en de impact die partners en kinderen gezamenlijk creëren zichtbaar te maken. Dit doen we door evenementen te organiseren waarbij organisaties, volwassenen en kinderen hun kennis, ervaringen en successen delen. Ook werken we er hard aan om de community van ambassadeurs en dialogleiders van kind-inclusie te vergroten.

De belangrijke bijdrage van de Nationale Postcode Loterij en donaties van partners stellen Missing Chapter in staat om sneller en op nog grotere schaal te bewerkstelligen dat kinderen worden betrokken als gelijkwaardige stakeholder. Missing Chapter ontvangt geen structurele overheidssubsidie en wordt grotendeels uit private middelen gefinancierd.

Wij werken in onze werving-strategie altijd vanuit de inhoud en aan de hand van thema's. Samen met onze partners identificeren wij welke impact zij door hun samenwerking met kinderen kunnen maken op welk thema. Vanaf 2019 ligt de focus hierbij op de thema's die naar voren komen in de VN duurzaamheidsdoelen (Sustainable Development Goals), te beginnen met welzijn en het aanjagen van gezond leven, gevolgd door het versnellen van duurzaam gedrag en het stoppen van (kinder)armoede. Ook spelen we proactief in op actuele thema's waarin de visie van kinderen ontbreekt en waarin hun belangen onvoldoende worden meegenomen.

Goed doel: ANBI-status & CBF Keurmerk

De Statuten en de Code goed bestuur voor goede doelen (opgesteld door de Commissie Wijffels in 2005), zijn leidend in onze werkwijze, financiële aanpak en governance. Missing Chapter voldoet aan de eisen van goed bestuur en is trots op haar ANBI-status.

Missing Chapter is het proces van aanvraag tot Erkenning Goed Doel door het CBF begin 2019 gestart. We verwachten in de loop van 2019 de Erkenningsprocedure te kunnen afronden. Het CBF houdt toezicht op Erkende Goede Doelen en toetst of goede doelen aan de strenge kwaliteitseisen voldoen. Indien je een donatie wilt geven aan een van de 580 Erkende Goede Doelen weet je zeker dat deze bijdraagt aan een betere wereld.

*"Niemand luistert naar één stem. We hebben veel stemmen nodig om gehoord te worden."
Liv (11 jaar)*

Marloes van der Have
Algemeen Directeur

Laurentien van Oranje
Oprichter

Soler Berk
Directeur Strategie & Innovatie

Paul Geraeds
Associate Partner

Lanette Lanting
Adviseur Kind-inclusie

Karen Lampe
Manager Partnerships

Monique Broekmeulen
Assistent Directie & Relaties

Florentien de Geer
Manager Operations

Willemijn pekelharing
Adviseur Kind-inclusie

Dafne Greeven
Communicatie

Alphons Jansen
Business Controller

Marissa Zweedijk
Adviseur Kind-inclusie

Tamara Salsbach
Adviseur Kind-inclusie
Curaçao

Matthijs van Kampen
Programmamanager
Gemeenteaankpak

Joanne Tang
Support Programma's

Mirla Passchier
Project Manager Kids
Council Aruba

Anica Schilperoord
Manager Programma's

Anne Sophie Stoop
Adviseur Kind-inclusie

Marianne Dekker
Adviseur Kind-inclusie

Facts & Figures

10.000

Ruim 10.000 kinderen geven advies via een Raad van Kinderen.

80

80 organisaties werken samen met een Raad van Kinderen.

10.000

Bijna 10.000 kinderen brachten hun stem uit bij de Raad van Kinderen Awards 2018.

134.000

Ruim 134.000 kinderen doen mee met WaterSpaarders.

5.000

Ruim 5.000 kinderen hebben zich aangemeld voor deelname aan de Nationale Raad van Kinderen.

3.728.663.540

Zoveel warm water besparen alle WaterSpaarders nu al.

In 2017 is de Nationale Raad van Kinderen in het leven geroepen, die het nieuwe kabinet adviseert.

5

5 gemeenten vragen advies aan een Raad van Kinderen om nieuwe oplossingen te bedenken voor het armoedevraagstuk.

6

6 ministeries werken samen met een Raad van Kinderen.

132

132 hulpvragen uit 12 van de 17 SDG's* werden behandeld door Raden van Kinderen.

*Sustainable Development Goals

Van alle bestuurders en directeuren die samenwerken met een Raad van Kinderen...

61%

...geeft 61% aan de adviezen van kinderen mee te nemen in het dagelijkse werk.

84%

...geeft 84% aan het leerzaam te vinden dat een Raad van Kinderen meedenkt met de organisatie.

100%

...wenst 100% andere organisaties ook een Raad van Kinderen toe.

76

76 scholen doen mee aan de Raad van Kinderen.

Raad van Kinderen Rijksdienst Caribisch
Nederland op Bonaire.

ks of the Lmbo and

Missing Chapter Foundation en Young Crowds

Samen: 1+1=11

Sinds juli 2018 is Young Crowds onderdeel van Missing Chapter Foundation met behoud van haar eigen identiteit. Young Crowds en Missing Chapter vinden elkaar in het uitgangspunt dat kind-inclusie het nieuwe normaal is en in alle haarvaten van de samenleving een plek krijgt. Met als doel een duurzame wereld, zijn wij actief op plekken waar je echt een verschil kan maken. Het onderwijs is bij uitstek een plek waar dit verschil kan worden gemaakt. Dit doen wij door kinderen al op jonge leeftijd kennis te laten maken met maatschappelijke vraagstukken vanuit kwalitatieve lesprogramma's. Daarnaast faciliteren wij kinderen als aanjagers voor gedragsverandering in hun eigen gezin en directe omgeving. Door juist kinderen te betrekken bij deze maatschappelijke thema's maken wij impact op de besluitvormers van nu en in de toekomst.

Wie zijn we, wat doen we?

Young Crowds gaat voor educatieve innovatie. Met aantrekkelijk en uitdagend onderwijs willen we leerlingen stevig in het leven zetten. In ons lesmateriaal staat een brede vorming centraal. Daarom wordt er gewerkt aan emotionele en cognitieve ontwikkeling, aan creativiteit en aan sociale, culturele en fysieke vaardigheden. Taal speelt daarin een grote rol.

Young Crowds concentreert zich met de themalessen op het middagonderwijs. Onze kennis en ervaring dragen bij aan inspiratie, creativiteit, vernieuwing en vervagende grenzen tussen vakken, vaardigheden en leerinhouden. De stof gaat altijd in op het 'waarom' van het aanleren van vaardigheden. Weten wat je interesses zijn, zien we als een belangrijke voorwaarde om te (blijven) leren. Leerlingen willen dingen zelf uitvinden. Dat doet Young Crowds door ervaringsgericht leren centraal te stellen: zo ontdekken ze het zelf. Alle materialen worden daarom ontwikkeld samen met kinderen en jongeren.

Wat leerkrachten zeggen

Brandweer op School

'De kinderen hebben er enthousiast aan gewerkt tijdens lessen zelfstandig werken. Voor herhaling vatbaar!'

Groen Doen in de Klas

'Ik vind het een duidelijke methode die er aantrekkelijk uitziet voor kinderen. De teksten zijn niet te lang, maar wel duidelijk. De boekjes zorgen ervoor dat de kinderen deze lessen erg leuk vinden.'

Evonturiers

'We hebben na afloop nog een poster gemaakt. Het leefde erg in de groep: ook de ouders kwamen met verhalen over wat hun kind thuis enthousiast vertelde.'

Anne Frank

'Veel complimenten voor uw krant. Anne is prominent aanwezig in mijn lokaal.'

De Dag Vandaag

'Wij zijn groep 4/5. Met veel plezier starten we elke ochtend met De Dag Vandaag. Er zijn zelfs kinderen die thuis nog even filmpjes of artikelen terug kijken! We willen jullie een complimentje geven voor alle leuke en interessante onderwerpen die jullie dag in, dag uit voor ons maken.'

Jong Ondernemen

'Wanneer doen we dit nog een keer?'

Een greep uit het lesmateriaal van Young Crowds

Young Crowds maakt originele en aansprekende content voor bedrijven en instellingen die met kinderen willen communiceren. Dit leidt tot aantrekkelijke en uitdagende leermiddelen. Ook ontwikkelt Young Crowds eigen leermiddelen die aansluiten bij de kerndoelen in het onderwijs.

Meer weten over Young Crowds?
Kijk op www.youngcrowds.nl.

5 TIPS VOOR ALLES WAT U BEDENKT

“Volwassenen weten dingen die kinderen niet weten en kinderen weten dingen die volwassenen niet weten.”

1. PRAAT ALTIJD EERST MET MENSEN OM WIE HET GAAT

Je weet alleen hoe iets écht voelt als je het zelf hebt meegemaakt. Niemand wil dat een ander over je praat zonder te weten wat je er zelf van vindt. Vraag waarom iets belangrijk is en luister goed. Dan hoor je precies wat het echte probleem is en wat mensen nodig hebben.

Oefening: Praat met mensen die anders leven dan jij en geef jezelf een cijfer voor nieuwsgierigheid.

2. KIJK ZELF GOED ROND

Grote problemen zijn vaak dichterbij dan je denkt. Doe zelf nooit iets anders dan de plannen die je maakt. Anders geloven mensen niet dat je het meent en vertrouwen ze niet meer wat je doet. Zorg dat oplossingen zó zijn, dat je het aan iedereen kunt uitleggen.

Oefening: Vraag eens rond in je eigen omgeving hoe het precies zit en wat je zelf kunt doen.

3. LET GOED OP DE DETAILS

Kleine dingen lijken misschien niet belangrijk maar zijn het wel. Ze zorgen ervoor dat een plan echt werkt en dat het klopt. En ook dat mensen zeker weten dat ze het over hetzelfde hebben. Als je details niet serieus neemt, lijkt een oplossing misschien wel goed maar is dat niet echt zo.

Oefening: Test of iets echt werkt. Maak het niet meteen te groot, dan is het lastig aan te passen.

4. STA OPEN VOOR NIEUWE DINGEN

Doe niet altijd wat je gewend bent, anders wordt het saai en verandert er nooit wat. Praat met veel nieuwe mensen. Dan maak je nieuwe vrienden die je van alles kunnen leren. Durf toe te geven dat je het antwoord niet hebt. Dan denken anderen graag mee en zeggen ze eerlijk wat ze vinden.

Oefening: Check met anderen of wat je hebt bedacht ook echt bijzonder is.

5. DOE HET ALTIJD SAMEN

Lastige problemen los je alleen samen op. Denk nooit: dat weet ik al. Ga juist op zoek naar mensen die andere dingen weten dan jij. Deel wat je moeilijk vindt, dan kan een ander vertellen waar je zelf niet opkomt. Blijf positief en bedenk samen hoe iets wel lukt.

Oefening: Stel een vraag over wat je niet weet.

#Kindinclusie